

MONUMENT

**zpravodaj projektu mapování
vojenských pietních míst**

Ročník : IV

Červen 2010

číslo : 0014

Z obsahu čísla : Kronika projektu, 46. setkání, 47. setkání, 48. setkání, Moravské setkání, Akce Dunquerque – Arras – Ypres, osobnost měsíce, publicistika , ohlasy z našich stránek a veřejnosti, počty zařazených VPM

**NÁRODU, KTERÝ SI NEVÁŽÍ HRDINŮ, HROZÍ, ŽE NEBUDE ŽÁDNÉ MÍT, AŽ JE BUDE
SKUTEČNĚ POTŘEBOVAT.**

Slovo redaktora

Druhá čtvrtina roku byla tradičně zpestřena Hrušeckým setkáním. Následoval velký zájezd Brodských legionářů na bojiště západní fronty (o tomto putování se více dozvíte v tomto čísle). A díky nezdolnému úsilí našich „keškařů“ Jirkovi, Pepovi, Honzinovi a Petrovi se podařilo dát do provazu a do oběhu další schránky a mince pro geocaching. Myslím, že pro propagaci našich dějin a památek je to práce více než záslužná.

Takže snad jen tak mimochodem jsme v tomto čtvrtletí uveřejnili pro naše čtenáře dalších více než 800 vojenských pietních míst. Opět se podařilo zajistit denní aktualizaci webu (Romanův systém šlape prostě bezchybně, o tom se nedá pochybovat). Oba vkladáci jedou co jim síly stačí a naší náboráři se také činí, čtrnáct nových přispěvatelů je toho důkazem. A nelze opomenout, že Jirka s Luckou do toho v červnu „praštili“. Tak ještě jednou Mnoho štěstí.

Začíná léto, dovolené, prázdniny, tradiční „hrobařská sezóna“. Takže se v pohodě a s rozvahou vrhněme na naplnění našich balíčků na „zimní přepis dat“. Všem našim čtenářů, příznivců a členům za náš Spolek přeji příjemné léto.

Martin

Vítejte mezi námi :

Ing. Petr Říha, Jiří Wicherek, Magdaléna Zsilinszká, Jiří Kadula, Ing. Štefan Hvojník, Radek Vespalec, Lubomír Průcha, Viktor Dobiáš, Alena Šnoblová, Petr Klinovský, Jiří Böhm, Ing. Bohuslav Beneš, Vladimír Ježek, Vladimír Macko

Kronika Projektu

4.4.	14500 VPM, zapojilo se 301 osob.
15.4.	14600 VPM, zapojilo se 301 osob.
3.5.	14700 VPM, zapojilo se 303 osob.
13.5.	14800 VPM, zapojilo se 305 osob.
26.5.	14900 VPM, zapojilo se 309 osob.
30.5.	15000 VPM, zapojilo se 310 osob.
21.6.	15300 VPM, zapojilo se 313 osob.

Z často kladených dotazů :

Nenašel jsem pravidelné měsíční shapefile, poslední je únor 2010.

Ano, máte pravdu, tato sekce je dočasně přerušena. Na vině je fakt, že některé souřadnice nebyly zcela v mezích přesnosti, kterou se snažíme garantovat (+/- do 10 metrů), Zpravidla ty ne zcela přesné hodnoty vznikaly odečítáním z různých internetových map. V současné době se snažíme přispěvatele uprosit, aby buď od nepřesných dat upustili, nebo aby danému faktu věnovali více pozornosti. Každopádně se k tomuto vystavování dat časem vrátíme. Došlá data jsou i tak skladována a budou výhledově zpracovány. Čtenáři o nic nepřijdou.

Žádost o spolupráci

74- V souvislosti s 65. výročí od konce 2. světové války začínám připravovat článek o koncentračním táboře v Nové Roli. Rád bych vás v této souvislosti požádal o veškeré informace, které k tomuto místu máte, protože jsem zjistil, že až tak moc se o tomto lágru neví. Případně i fotodokumentaci, pokud ji máte, nebo i kontakt na možného pamětníka.

Fikar Václav

53-Dovoluji si Vás oslovit a požádat o laskavost. Dávám dohromady stat' o Četnické letecké hlídce v Dolním Benešově (Mor. Ostravě, Něm. Brodě) a napadlo mne, že byste mohl vědět o někom, kdo má s tímto tématem co do činění - například jako amatérský nebo regionální historik.

Téma je to velmi zajímavé , podařilo se zde např. k přinutit na jaře 1938 u Hlučína k přistání německý Junkers , ale zajímaly by mne také historie jednotlivých letišť, popř. údaje k letcům, kteří zde sloužili, např. npor. Macháček, npor. Lakomý, kpt. Smazal, por. Schwarz, stržm. Sebera, stržm. Fafílek... Běžně dostupná fakta znám, s renomovanými historiky v oboru jsem v kontaktu, ale domnívám se, že právě u Vás bych mohl na něco zajímavého narazit.

Děkuji Vám a s pozdravem

Josef Václavík

Z našich aktivit

46. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis ze 46. setkání účastníků projektu

konaného dne 7. dubna v Praze, v hotelu Legie

účast: Aleš, Martin, Tomáš a Pepa

program:

1) hlavním bodem při takto malé účasti byla výzva členstvu – už konečně se přesuňme na novou diskusi, když už si s tím dal Vojta tolik práce. Část dat je přesunuta.

2) Domluvili jsme další termín setkání a v neposlední řadě, Gratulujeme Pepovi a Janě k dcerce Sofii.

47. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis ze 47. setkání účastníků projektu

konaného dne 18. května v Praze, v hotelu Legie

účast: Aleš, Martin, Vladimír, Diana, Jirka, Vojta a Pepa

program:

1) Pepa nás zlehka informoval o dění v obci, lze konstatovat, že informování o akcích typu zájezd nelze považovat za dobré, když ještě pár dní před odjezdem nejsou známy v podstatě žádné nezbytné informace, stejně tak není zcela uspokojivý fakt, že více než po půl roce stále nevíme v jakém stádiu se nachází vydávání knížek z edice o válečných hrobech

2) Naplánovali jsme další termín setkání a ještě jeden na červenec, kdy to bude spíše poznávací akce Brodské jednoty a pojedeme se podívat do Lešan

3) Nejdelší a nejdůležitější diskuse se točila okolo přechodu na 3. fázi a plánované databáze, k tomu informace naleznete v naší členské diskusi

48. setkání klubu (projektu) VETS

Zápis ze 48. setkání účastníků projektu

konaného dne 22. června v Praze, v restauraci U Berana

účast: Standa, Aleš, Martin, Vladimír, Diana, Vladimír Ježek a jako host Z. Maršálek

program:

1) V úvodu Standa vyřídil formality nezbytné pro „papírové“ přijetí nového člena Vladimíra Maršálka a totéž dokončil i u Tomáše, který vstoupil před nedávnem.

2) Martin, který dorazil pozdě (už zas) ve velké stručnosti nováčkovi objasnil proč vlastně spolek vznikl a jaké má cíle do budoucna i do vzdálené budoucnosti.

3) Následně Martin přítomné informoval, že letošní (no spíše loňské) knížky z edice Knihovna by snad již možná určitě měly být v tisku. Jedná se o město Beroun a okres Jeseník.

4) Je jasné, že letos už opravdu, ale opravdu musíme ustanovit pravidla pro přechod na 3. fázi projektu, tj. vymyslet nový systém vkládání dat, jejich evidenci a vše okolo nového webu. Mezníkem pro „závěrečnou“ diskusi na toto téma by měl být zimní seminář.

5) Domluvil se další termín setkání a zvolna se také blíží spolkový výlet.

6) Neuškodí si připomenout něco o geocoinech ČsOL, které dostala na starost naše Českobrodská jednotka. A Přibývají i schránky pro geocaching, které založil náš spolek. Jirka upravil obě stránky, kde je naše práce zaznamenávána.

7) A s velkým zaujetím jsme si vyslechli zážitky z výletu na západní bojiště, které organizovala ČsOL a Ministerstvo obrany. Stejně jako vyprávění našeho hosta Z. Maršálka.

Seminář Spolku pro mapování VPM, o.s. a Jednoty ČsOL Český Brod

Ve dnech 23.-25.4.2010 se v Hruškách u Břeclavi uskutečnil jarní seminář Spolku pro mapování vojenských pietních míst, o.s., kterého se zúčastnili také členové Jednoty ČsOL Český Brod.

Kromě výměny aktuálních informací, zkušeností z mapování pietních míst a diskuse, se účastníci semináře zabývali též problematikou zpracovávání deníků legionářů pro jejich zveřejnění a jinými aktuálními tématy.

Členové Spolku a Jednoty ČsOL v Českém Brodě se v sobotu 24. dubna dopoledne poklonili památce osvoboditelů u pomníků padlých rudoarmějců v Týnci a v Břeclavi, kde též položili květiny. Padlé příslušníky Rudé armády na pomníku v Týnci připomíná nápis: "Děkujeme hrdinům, kteří dali to nejdražší, co měli, aby náš národ mohl žít. Zde z ruské krve se rodila naše svoboda. R. 1945. Věnují občané Týnce."

A aby byla vzpomínka častěji připomínána, vytvořil a založil zde Petr Tichý multikeš číslo: VPM-0002 – z řady keší (schránek, pokladů Spolku pro mapování VPM) - název momentálně nezveřejněn (není spuštěna). Je umístěna v blízkosti cyklistické stezky, což zaručuje její časté návštěvy, a tak kontrolu pomníku na dálku. Je stejně jako VPM-0001-Český Brod zaměřena na historii a aby byla více atraktivní pro lovce pokladů (kačery), je označena jako vojenská, tzn. že se smí vyměňovat jen předměty s vojenskou tematikou. Již teď jsou ve skryši připraveny poklady pro první lovce a jsou velmi zajímavé! A v souvislosti s jejím spuštěním provedli členové-kačeři Jednoty ČsOL Český Brod - tzv. Betatest a musíme uznat, že to nebude lehké! Odpoledne se pak za velmi příjemného jarního

počasí zúčastnili pochodového cvičení v oblasti Dolních Věstonic, Dívčího hradu a Pálavy.

V neděli ráno proběhl pietní akt u pomníku rudoarmějce v obci Hrušky. Škoda, že obec neprojevila větší, spíše vůbec nějaký zájem o probíhající pietní akt, snad to bylo zapříčiněno pietními akty v předcházejících dnech v režii místních politických stran.

Po tomto aktu byl přejezd k pomníku velké tankové bitvy před Brnem. Zde proběhl skromný pietní akt, v dopoledním slunci se zde vystavený tank vyjímal v celé své kráse. A konstatovali jsme, že obec pečuje o tento pomník i okolí. A jak je zvykem, v okolí pomníku byla odlovena keš „Svoboda pro Brno GCQDW1“, která je také zaměřena na vojenskou historii daného místa.

Poté se celá skupina přesunula přímo na bojiště Bitvy tří císařů k Mohyle míru. Zde na místě legendární bitvy u Slavkova (2.12.1805) v muzeu sousedícím s památníkem byla shlédnuta multimediální výstava „Bitva tří císařů-Slavkov/Austerlitz 1805“. Expozice je netradičně koncipována a přináší takový pocit, že prožijete slavkovskou bitvu s prostými vojáky i jejich veliteli. Samozřejmě zde jsou k vidění originály – zbraně, uniformy a jiné památky. Následovala návštěva kaple nad hroby zde padlých vojáků vojsk francouzských, rakouských a ruských. Zde jsme pietně položili květy a vzdali tak hold 30 000 padlým vojákům tohoto konfliktu. Následně proběhlo mapování okolí pietního místa pro potřeby zařazení do evidence Spolku pro mapování VPM. Samozřejmě, že byla odlovena také tematická keš „Mohyla míru GCAKZF“.

Tímto se společná akce ukončila, jedna část odjela k Ořechovu a druhá navštívila zámek Slavkov. Tam si se zájmem prohlédli výstavku ČsOL Mělník k historii čs. legií.

Pouhou náhodou se druhá skupina krátce zúčastnila pietního aktu v Tvarožné, který pořádala obec ve spolupráci s ČSBS, ČsOL a dalšími subjekty k uctění památky obětí válek. Byla zde k vidění i historická bojová technika, např. terénní automobil Jeep, kanon a kulomet Maxim, čestnou stráž u pomníků a pamětní desky drželi příslušníci klubů vojenské historie v dobových uniformách Rudé a rumunské armády. Akce měla důstojný průběh a setkala se s příznivým ohlasem zúčastněných.

Nutno konstatovat, že vše proběhlo v klidu a pohodě. Všem kolegyním a kolegům patří dík za účast při pietních aktech a gratulace k vynikajícím sportovním výkonům při přechodu

hlavního hřebene Pálavy!

Na závěr poděkujeme Petrovi za zabezpečení celé akce. A protože to byla dle jeho slov „opravdu poslední“ akce na daném místě, nezbyvá než poděkovat za tři příjemné a zajímavé víkendy v uplynulých letech.

A již zaznívá skoro hamletovská otázka: ....Kde být a pobýt v roce 2011?

P.S. Všichni přítomní kačeři (lovci, hledači pokladů-keší) litovali, že Jednota ČSOL Český Brod ještě nemá přidělené GC (Geocoiny-mince), vyrobené v režii ČSOL, protože toto je právě ta správná doba a místo pro jejich vypuštění na cesty po bojištích a významných místech. Kačeři se shodli, že zřizování schránek (keší) k zajímavým, ale i osamělým či jinak významným místům zvyšuje všeobecné povědomí o historii daných míst a celkově zlepšuje národní hrdost. Neboť čím více lidí navštíví ukrytou schránku, tím více se jich seznámí s historií, hrdinstvím a osudy obyvatel naší vlasti. A protože je společenství kačerů (lovců pokladů) veskrze soutěživé a zvědavé, lze cíleným rozmístěním schránek provést hledače pokladů po velkém území. Protože hledači zapisují své pocity z místa hledání na domovskou stránku skrýše, je to zároveň zpětná vazba o stavu daného pomníku, desky, hrobu.

Text: Ferdinand Vrábel, Jan Kincl a Vladimír Štrupl,

členové Spolku pro mapování VPM o.s. a Jednoty ČSOL v Českém Brodě

Foto: Vladimír Štrupl

Akce Dunquerque – Arras – Ypres 28. 5. - 2. 6. 2010

Den první – 28./29. května 2010

Vyrazíme (členové Spolku pro vpm a Jednoty ČsOL Český Brod – Honzin, Vladimír, Aleš a Feďo) s výpravou Československé obce legionářské v pátek 28. května v 17. 00 hod. z Prahy autobusem Ministerstva obrany ČR. Směr: Rozvadov – Norimberk – Brusel-Dunquerque. Příjezd do Dunquerque v sobotu 29. května v 08.30 hod.

Po krátké prohlídce centra města a přístavu (kromě jiných plavidel zde obdivujeme trojstěžňovou plachetnici, vojenská plavidla Britského královského námořnictví a četné menší civilní lodě a lodičky jako reminiscenci na evakuaci spojeneckých vojáků v květnu-červnu 1940. V 11.45 se účastníme oficiálního ceremoniálu u spojeneckého památníku na počest 70. výročí evakuace britského expedičního sboru a francouzských vojáků - Operace „Dynamo“ (položení věnce). Po občerstvení sledujeme prohlídku historických jednotek, jednotek pozemních a námorních sil francouzské armády a jednotek francouzských a britských vojenských škol a veteránů britských vojenských vozidel. Mezi veterány budí pozornost i naši kluci z Plzně ve stejnokrojích ruských, italských a francouzských legionářů. Po vyslechnutí projevu starostu Dunquerque, který zdůraznil potřebu připomínat si oběti a hrdiny boje za svobodu a vlastenecké výchovy mladé generace, odjíždíme do Ypres, kde se ubytováváme v kasárnách 1Wm Lemahieua belgické armády. Na pokoji – 16 lůžek, se Honzinovi a Feďovi dostávají „bidla“, je veselo a příjemně.

Před samotným začátkem oslav vyrazí skupina geocacherů do terénu za účelem uložit první legionářskou minci (coin 0001) do přístavu, kde se má nacházet jediná skrýš(keš) v městě Dunquerque. Tato skupina byla neúspěšná. Skrýš nebyla nalezena, přestože hledala více jak hodinu, ale neúspěšně. S tímto výsledkem se vrátila také skupina geocacherů od autobusu vypravovaného z Liberce. Zde jich hledalo 6, a na základě uvedeného, jsme usoudili, že asi není co hledat....

Přesto jsme se nevzdávali, a po přesunu do Ypres, vyrazí Honzin ve večerních hodinách do města za účelem ulovit jedinou skrýš ve městě.

Tentokrát byl úspěšný jen z poloviny, schránku našel. Uprostřed bývalého rybího trhu, dnes centra zábavy nočního Ypres, okolo samé noční podniky a diskotéky. Schránka byla mikro - tzn. obal od filmu. Do této skrýše naše nádherná mince (coin) nemohla být umístěna. Ale nevzdáváme se, dnes se pokusíme znovu najít nějakou větší skrýš, v oblasti hromadných hrobů okolo Ypres, a vypustit konečně minci k její cestě po světě. Naše neúspěšnost jen dokazuje jak je geocaching v Belgii a Francii méně rozvinutý než v České republice. V takových městech jako je Ypres a Dunquerque jen jedna skrýš?

Fed'o a Honzin

Den druhý – 30. května

Ráno sa budíme v kasárnach v Ypres (Ieper). Belgické mesto Ypres má dnes cca 35.000 obyvateľov. Počas prvej svetovej vojny bo miestom intenzívnych a krutých bojov medzi Nemcami a vojskami Dohody. Neutralitu Belgicka garantovala Veľká Británia a ofenzíva Nemcov cez Belgicko (podľa Schlieffenovho plánu) mala za následok vstup Británie do vojny. Nemecká armáda obkľúčila Ypres z troch strán a ostreľovala ho počas celej vojny. Aby sa spojenecké armády dostali z „Yperského salientu“ (výbežok), podnikli s ťažkými stratami protiútok. V prvej bitke pri Ypres (31. októbra – 22. novembra 1914) Spojenci mesto dobyli z nemeckých rúk. V druhej bitke (22. apríla – 25. mája 1915) použili Nemci prvýkrát na západnom fronte bojový plyn (na východnom fronte ho predtým použili proti Rusom pri Bolimove 3. januára 1915). Plyn, ktorý použili, bol chlorín; horľavý plyn zvaný aj yperit v okolí Ypres použili prvýkrát na jeseň 1917. Tretia bitka o Ypres (21. júla – 6. novembra 1917) je známa aj pod menom Bitka o Passendale a Briti, Kanadania, Austrálčania, Novozélandčania a Francúzi v nej mali ťažké straty.

Snídame v milé a útulné hospôdce v obci Lido/Vlamertinge neďaleko Ypres (kromě jiného skvělé belgické sýry šunku a úžasně chutící máslo). Zde se za námi dostavil i starosta obce, pohovořili jsme s ním na téma výstavba v obci a válečný materiál ukrytý pod zemí. Místní obyvatelé jsou zvyklí na nálezy nevybuchlé munice, min, lidských pozůstatků, ale i funkčních střel s otravným plynem. A každý týden krajem projíždí pyrotechnická služba Belgické armády a sbírá a poté likviduje všechen nalezený nebezpečný vojenský materiál. Jako neuvěřitelné se nám zdá, že místní nalezený materiál ukládají u sloupů elektrického vedení u cesty co nejbližší od místa nálezů. Zde si jej vyzvedne již zmíněná jednotka po telefonickém oznámení. Za celý rok se takto vyzbírá - i po více než osmi desetiletích! - zhruba stále ještě 200 ton munice ročně.

Odjezd na hřbitov do města Adinkerque, kde jsme si uctili památku zde pohřbených 40 vojáků bývalého Československa. Příchod na toto malé pohřebiště měl velmi důstojný průběh neb mírný vítr od moře držel státní vlajky stále rozvinuté a z neďaleké obce po celou dobu zněl zvuk zvonů svolávající na nedělní dopolední mši svatou. V Adinkerque jsou pohřbeni vojáci, jenž padli při bloádě obkličené německé skupiny o počtu 22.000 vojáků v roce 1944. Zde jsme se dověděli další podrobnosti o péči o válečné hroby a historii s výměnou území, prodeji pozemků, pronájmu a finančních odměnách za nalezená těla zesnulých vojáků po 1. světové válce. Je nutno podotknout, že správa hřbitova zajistila vyvěšení státních vlajek České a Slovenské republiky na zdejších stožárech...tímto jí děkujeme.

Následne si v městečku De Panne (družba se slovenským Hlohovcem), kde na nás již čekal vojenský přidělenec pro Belgické království, si prohlédneme velký hřbitov belgických vojáků z obou světových válek. Nesmíme, ale opomenout zmínit, že celý dnešní den nás provázela paní Milena Kolaříková z Ypres. Její znalosti neznali konce a byly neocenitelné. Své funkce průvodkyně se zhostila s velkou vervou a nutno podotknout, že její účast na tomto zájezdu je nepostradatelná, ještě jednou jí děkujeme!

Následoval přesun zpět do Dunkerque, kde jsme shlédli výstavu k 70.výročí Operace Dynamo - evakuace 380.000 britských a francouzských vojáků do Velké Británie na přelomu května a června 1940 z obkličení, do kterého je dostal svým rychlým postupem

německá armáda. Ale byla i zde tématická výstava věnovaná 1.samostatné obrněné brigádě, jenž se stala v oblasti Dunkerque symbolem osvobození od německého útlaku. Poté byla krátká možnost navštívit město, při které velká část výpravy využila příležitost navštívit britskou bojovou loď: HMS Monmouth, která kotvila v přístavu. A ta se včera svými salvami z palubních děl přidala k oslavě výročí Operace Dynamo. Část výpravy se vydala nafotit nově pojmenovanou ulici: proč to? Při příležitosti tohoto výročí byly totiž vzpomínány i zásluhy velitele obléhání Dunquerque v roce 1944/1945, jímž nebyl nikdo menší jako generál Alois Liška. Proto od dnešního dne je nedaleko pevnosti u přístavu, ulice s jeho jménem.

Poté jsme se přesunuli do vesničky Wormhout, kde bylo na již dnes neexistujícím zámku Hlavní velitelství gen.Lišky. Na těchto místech proběhlo dne 9. 5. 1945 podepsání kapitulace německých vojsk generálem Frisiem, jenž velel obklíčeným jednotkám se velmi nezamlouvalo podepisovat úplnou kapitulaci s gen .Liškou. Jeho nenávisť k statečným Čechoslovákům, sice byla veliká, ale spojenecké velení plně a rádo spoléhalo na československé jednotky umístěné v této oblasti. Nejednalo se jen o nějaké udržení obklíčených Němců v okolí Dunkerque, ale hlavně o ochranu jedné z hlavních invazních cest do Evropy, kterou svým odhodlaným střežením uhájili před výpady silného německého uskupení. Touto cestou se hrnula nezadržitelně spojenecká invazní vojska hlouběji do Evropy, později zde dokonce vedl naftovod. Připomněli jsme si dvě velké bitvy, které zde proběhly v říjnu a listopadu 1944 v režii československých jednotek a způsobili německé straně vážné ztráty. Nutno podotknouti, že obzvláště druhá měla tragický průběh i pro naše jednotky. Ztráty ale byly veliké i na straně nepřítele. Což svědčí o tom, že nelze hovořit jak je dnes zvykem o tom, že naše jednotky „jen“ držely Němce v obklíčení.

Odtud jsme se přesunuli na vzdálený horizont do města Cassel, který se nachází pod vrcholem, dominantou celého kraje ve výšce celých 60 metrů nad mořem. Cestou do Casslu jsme se zastavili v místech nouzového přístiší Františka Fajtla, který se pak oklikou přes Španělsko šťastně dostal zpátky do Velké Británie. Nám obyvatelům hornatých Čech. Moravy a Slovenska tato výška vyvolá lehký úsměv na tváři, ale ve zdejších poměrech, kdy je průměrná výše pevniny cca 5-10 metrů nad mořem, je toto

místo strategickým bodem! Proto se o Cassel tvrdě bojovalo a německé dělostřelecké baterie ostřelovaly odtud i Dunkerque. Po krátké prohlídce tohoto typicky francouzského města jsme navštívili místa, kde v roce 1944 československá vojska oslavovala dne 11. 11. 1944 Den válečných veteránů. A na závěr návštěvy tohoto města proběhl již poslední pietní akt u hrobů československých obětí z bitvy 28. 10.1944. Po vřelém rozloučení s naším vzácným hostem panem voj. atašé a jeho paní, se k naší skupince připojil jeden místní obyvatel a svěřil se nám se svou vzpomínkou, jak ve svých 10 letech viděl pohřbívání válečných obětí německou armádou. Nejednalo se o naše vojáky, ale o spojenecké. Na závěr připojil vřelou a očividně ojedinělou a stále živou vzpomínku na dny osvobození města, kdy obyvatelé města v roce 1944 sledovali přibližující se tankové jednotky. A vůbec netušili co je čeká. Němci, Američani nebo snad Angličané? Jaké však bylo jejich překvapení, když po krátkém boji zjistili, že jejich osvoboditeli se stali Kanadčané a Čechoslováci! Dle tvrzení místního občana dodnes rádi obyvatelé města Cassel vzpomínají na československé jednotky v dobrém, a někteří i navštívili Českou republiku a vyjadřují se o ní s uznáním.

Poté následoval návrat do kasáren belgické armády v městě Ypres. Tato základna je hlavním logistickým centrem belgické armády a naším dočasným a milým domovem. Nachází se nedaleko malé brány města Ypres, takže po krátkém odpočinku vyrazila větší část naší výpravy do města prohlédnout si město, o němž lze říci, že vstalo z popela nebo z mrtvých, neboť neustálé boje a ostřelování ho počas čtyř let 1. světové války v podstatě vymazala z mapy a přeměnila jen v množství suti, mnoha řad zákopů a doutnajících rozvalin.

Těžké boje a ztráty občanů Velké Británie, Austrálie, Kanady a Nového Zélandu v bojích u Ypres připomíná i památník Meninská brána, kde se každý den ve 20.00 hod. koná pietní akt a troubí Last Post – Večerka.

Den třetí - 31. května

Po vojenské snídani v belgických kasárnách vyjíždíme v 8.30 hod směr:

Francie – Arras, La Targette – pietní místo posledního odpočinku příslušníků československých jednotek. Cestou jsme vyslechli historické výklady sestry Mileny Kolaříkové a pana Zdenko Maršálka

o bojových operacích v okolí, kterých se účastnila i Rota Nazdar a pozdějších bojů o pásmo pahorků u Vimy

V 10.30 hod. se na hřbitově nedaleko La Targette uskutečnil za přítomnosti starostu obce La Targette-Neuville St.Vaast Jean-Pierra Puchoisa pietní akt, rozdány pamětní mince ze série „**Legie 100**“ a na závěr jsme zazpívali československou hymnu. Na hřbitově je pohřbena i jediná žena – Marceline Čapková, dcera náčelníka Sokola ve Francii. Odjela na frontu jako zdravotnice a podlehla ve věku 20 let v roce 1915 tyfu. Nachází se zde i středověký kříž se znakem českého krále Jana Lucemburského, přenesený sem údajně z bitevního pole u Kreščaku (1346).

Pak jsme odjeli na prohlídku areálu kanadského památníku ve Vimy, kde jsme se nejdříve poklonili památce padlých naší **Roty Nazdar** a slavné 9. Marocké divize, navštívili jsme kanadský památník, prohlédli expozici a muzeum v přírodě (tunely a zákopy) a vyslechli zasvěcený výklad kanadské studentky Emily.

Rota Nazdar odjela na frontu v Champagni 23. října 1914 a byla zde v sestavě Marocké divize do jara 1915. Koncem dubna se Marocká divize přesunula k Arrasu, kde po týdenní dělostřelecké přípravě 9. května zaútočila na německé pozice. Prapor C 2. pochodového pluku Cizinecké legie s rotou Nazdar byl v čele sestavy a utrpěl nejtěžší ztráty. Padlo 42 příslušníků rotu včetně předsedy pařížského Sokola Pultra a kolem sta jich bylo zraněno. Zbývající příslušníci rotu byli začleněni do jiných jednotek a Rota Nazdar přestala existovat.

Odpoledne jsme se poklonili památce padlých francouzských vlastenců (19 000 známých a více než 11 000 neznámých) na vojenském hřbitově Notre Dame de Lorette i s pozůstatky neznámých vojáků a pak jsme se vydali zpět na cestu do ubikací v Ypres.

Ve večerních hodinách proběhl i za účasti českého vojenského atašé v Bruselu pietní akt u hrobu československého letce, příslušníka Royal Air Force, Sgt. **Karla Pavlíka** na Ypres Communal cemetery CWGC Extension, který byl sestřelen v těchto místech 5. května 1942 při operaci Circus 157 a ve 20.00 pietní akt u Meninské brány se zvláštní zmínkou o bojujících Čechách a Slovácích v 1. a 2. světové válce. Po večeři „Last Post“, „Lamentu“, předneseném skotským dudákem a položení věnců, zazněla britská hymna; my jsme zazpívali československou hymnu a slavnost uzavřela hymna belgická.

Den čtvrtý – 1. června

V 9.00 hod. jsme se společně s vojáky belgických kasáren 1Wm Lemahieua zúčastnili pietního aktu na počest belgického vlastence

Lemahieua, kterého němečtí okupanti popravili v Mauthausenu 11. dubna 1945. Na slavnosti zazněla Last Post, pak česká, slovenská a belgická hymna. Potom se uskutečnilo za účasti belgických vojáků družební shromáždění a výměna dárek velení kasáren a vedení ČSOL.

O půl jedenácté odjíždíme na túru po polích v Ypres a okolí s průvodcem a výkladem. Navštívili jsme místo sestřelu sgt. Karla Pavlíka, pilota 313. čs. stíhací perutě (operace Circus 157 dne 5. května 1942) a u jeho pomníku jsme položili věnec a dále několik bojišť a hřbitovů v okolí Ypres (výběžek fronty zvaný Ypres salient) např. Essex Farm, Passendale, Tyn Cot. V okolí se zachovalo do dnešních dnů ještě několik německých bunkerů.

Zajímavě vyřešil pomník britským tankistům manžel naší průvodkyně Mileny Kolaříkové Chris (sám bývalý tankista), který ho vybudoval na vlastní náklady a podle vlastního návrhu: před pomníkem (výška skutečného tanku) je z dlaždic znázorněn obrys tanku a rozmístění osmičlenné posádky.

Projíždíme i místy, kde byl v dubnu 1915 prvně na západní frontě použit bojový otravný plyn chlorin. Mezi na takový „rytířský“ způsob boje nepřipravenými Kanaďany bylo více jako 2000 obětí...

Velmi silným dojmem na naši výpravu zapůsobila návštěva pomníka vojenského lékaře, Kanaďana Johna McCrae, autora slavné básně „In Flanders Fields“ (V polích flanderských), kterou napsal v květnu 1915. V těchto místech prováděl v polní nemocnici za nesmírně těžkých podmínek operace zraněných vojáků a sám zemřel později na jiném úseku fronty vyčerpáním, následním zápallem plic, a po krvácení do mozku.

John McCrae: In Flanders Fields

In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.

We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved and were loved, and now we lie
In Flanders fields.

Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders fields.

V polích flanderských

V polích flanderských vlčí máky dují,
na hrobech mezi kříží, jež řada za řadou
naše místa značí; a modrou oblohou
skřívanci v letu statečně prozpěvují
téměř přehlušení palbou dělovou.

My jsme ti mrtví. Ještě před pár dny žili jsme.
V tváři úsvit, v očích západ slunce plamený,
milovali jsme a milováni byli.
A teď náš život ztich
v polích flanderských.

Dál nepřítel za nás bijte každý den.
Naše mroucí ruce házejí vám pochodeň;
držte ji vysoko, ať navždy plane.
Však zradíte-li nás, kdo umíráme,
nebudem spát, byť vlčích máků nachových plápolá
moře
v polích flanderských.

(Překlad Milena Kolaříková)

Na přilehlém válečném hřbitově je i hrob jednoho
z nejmladších britských padlých vojáků, který neměl
ještě ani 15 let a do britské armády šel jako
dobrovolník, patrně s nesprávným údajem data svého
narození.

V Poelkapelle připomíná pomník s černým čápem
francouzské letecké eso George Guynemera (53
sestřelů), jenž zmizel po vzdušném souboji na obloze
v okolí obce 11. září 1917; jeho tělo nebylo nikdy
nalezeno. Ve vsi St. Julien jsme projížděli kolem
památníku „Truchlíci voják“, jenž byl vztyčen na
památku 2000 mrtvých z 1. Kanadské divize po
prvním německém útoku chlorinem 22. dubna 1915.
Tento pomník – voják se skloněnou hlavou se opírá
o obrácenou pušku (dílo sochaře F. C. Clemenshawa
z roku 1921) – je považován za jeden
z nej působivějších památníků v Ypres Salient
(Yperské předmostí, klín, výběžek).

V Langemarku jsme se zastavili i na jednom ze čtyř
pohřebišť německých vojáků. Zde jich je pohřbeno
kolem 44.000 spolu s asi 3000 německými studenty –
dobrovolníky, kteří se do války přihlásili spontánně.
V okolí bojoval v řadách německých vojáků
i pozdější spisovatel Erich Maria Remarque a hrůzy
vojny popsal ve svém románu „Na západní frontě
klid.“

Britský král Jiří V., který navštívil Flandry v roce
1922, vyjádřil svoje dojmy těmito slovy, která jsou
odkazem pro současnost i budoucnost: „*Můžeme
skutečně říci, že hroby našich mrtvých jsou po celé
zemi... Často jsem si kladl otázku, zda by pro příští
léta mohli existovat výmluvnější obhájci míru, než
toto množství němých svědků válečné zkázy...*“

Na mnoha místech jsou kromě identifikovaných
padlých hrdinů, u kterých byla jejich jména známá

i tisíce neznámých obětí, na jejichž náhrobcích jsou
nápisy: „*A soldier of The Great War, known to God*“
(Vojín Velké války, známý Bohu). V areálu Muzea
Tyne Cot jsme si prohlédli expozici a na hřbitově se
poklonili památce padlého Kanadana Náplavu,
moravského rodáka.

Den plný dojmů a opravdu silných zážitků uzavřela večere
v restauraci Cyper na náměstí Grote Markt v Ypres.

Den pátý – 2. června

Po úklidu pokoje (rajonů se iniciativně chopil Honzin,
pytel s odpadky zvládl Aleš), poslední snídani,
v kasárnách a rozloučení s Milenou Kolaříkovou vyrážíme
v 8.15 hod. na cestu domů. Krátce se zastavujeme
v Bruselu na prohlídku Královského muzea, kde stačíme
zhlédnout nejpodstatnější část historických vojenských
expozic – napoleonské války, belgickou revoluci 1830,
první a druhou světovou válku. Ve skutečné velikosti zde
vidíme tanky, děla, minomety, pušky, kulomety, pistole
i rozličnou munici, včetně šrapnelů. V části 1. světová
válka je též miniexpozice věnovaná československým
legiím.

Po cestě plné vzpomínání, výměny kontaktů a občasných
front na německých dálnicích překračujeme
Kolem 22.00 hod. česko-německé hranice v Rozvadově
a kolem jedné hodiny po půlnoci naše jízda končí v Praze.

V závěru bychom ještě jednou chtěli poděkovat ústředí
Československé obce legionářské v Praze a Českému
ministerstvu obrany za výborně zorganizovanou cestu po
stopách našich v 1. a 2. světové válce na západní frontě
a její logistické zabezpečení.

Text Jan Kincl a Fed'o Vrábel , foto Jan Kincl

Ohlasy na články k pietní cestě dunkerque- arras-ypres

Velmi dobře jste to sesumírovali, hoši! Mohu-li si dovolit pár poznámek, tak možná by bylo fajn mít nějaké popisky k těm pěkným fotografiím?

Kříž Jana Lucemburského na československém vojenském hřbitově v La Targette (F) je pouze kopií toho originálního u Kresčaku. Tímto bych vám taky chtěla od srdce poděkovat za skvělou morální podporu a to správné zanícení pro věc. A ze všeho nejvíc za to neuvěřitelné zazpívání české a slovenské národní hymny pod Meninskou bránou v Ypres. Bylo to celkem typické, že britská kapela, která tam přijela zahrát, ani českou, ani slovenskou hymnu neznala, ale my se nedali! "Doma" to nikomu asi nepřijde, ale když žijete v zahraničí, tak jsou naše vlajky najednou mnohem krásnější a naše hymna vám rozbuší srdce jako zvon. A hlavně, zpívali jsme na památku našich padlých, na které si tu málokdy někdo vzpomene...jak v La Targette, tak v Ypres, daleko od domova. Pod Meninskou branou, od r. 1927, kdy ji otevřeli, jsme byli naprosto první česká a slovenská oficiální delegace, takže jsme postavili milník, kam by se snad dala schovat ta vaše geomince ;)) Milí "hrobařici," neste dál tu pochodeň na památku našich a pomůže-li vám k tomu geocaching, tak sláva! Nazdar, Milena z polí flanderských

milena kolaříková

Osobnost měsíce

DUBEN

Jaroslav Červinka ml.

* 24. 6. 1889
v Rize
absolvoval
ruská
vojenská
učiliště
1909 –
podporučík
1912 –
poručík
10. 12. 1914 –
těžce raněn u
Góra Kalvarii
14. 7. 1915 –
povýšen na
gardového
štábního

kapitána
14. 9. 1916 - povýšen na gardového kapitána
10. 8. 1917 – ustanoven předsedou Formační
komise pro čs. vojenské jednotky v Kijevě
18. 8. 1917 – velitel 6. stř. pluku Hanáckého, velí
operacím u Bachmače
5. 9. 1917 – jmenován plukovníkem
4. 10. 1918 – velitel 2. jezd. pluku
22. 5. 1920 – velitel 27. transportu legií na lodi
Sherman
X. 1920 - velitel 2. jezd. pluku v Olomouci
8. 1. 1921 – udělena hodnost plukovník pěchoty
14. 5. 1921 - udělena hodnost plukovník
generálního štábu
1. 11. 1923 – velitel Pěší brigády 9 v Č.
Budějovicích
15. 6. 1925 – velitel Jezdecké brigády 3 v
Bratislavě
4. 5. 1928 – jmenován brigádním generálem
1936 – posádkový velitel města Brna
1938 – posádkový velitel Velké Prahy
1. 1. 1940 – pensionován
po 1948 – vykázán do nuceného bydliště v
Černošicích, šikanován komunistickým
režimem
+ 3. 4. 1985

(zdroj: J. Fidler Generálové legionáři, Jota
Military – Brno – 1999)

KVĚTEN

pplk. Bedřich Valla

Pplk. Valla, po rozpuštění čsl. armády, nechal se přesvědčit zástupci vojenského odboje ke vstupu do vzniklého Vládního vojska. Věděl, že takto bude moci využít svých vojenských zkušeností v boji za svobodu republiky, a že je to i jeho povinnost k přísaze čsl. vojáka.

Zapojil se tak do odboje ve vojenské odbojové organizaci „Obrana národa“, byl velitelem odbojové organizace „Útok“, spolupracoval s komunistickým odbojem, podporoval a organizoval sbírky pro postižené z řad

odbojářů a skautů nasazených na práci do Říše.

Před odsunem Vládního vojska do Itálie byl převelen k 5. praporu do Kutné hory, pro doplnění spolehlivých důstojníků tohoto praporu a zároveň pro případ, že by se tak mohl vyhnout zatčení Gestapem, které již hrozilo, přechodem k partyzánům v Itálii.

Po příjezdu do Itálie v květnu 1944 byl 5. prapor dislokován v Bologni. Zde se Valla opět zapojil do odbojové práce proti fašismu a Říši. V červenci dostal varování o jeho připravovaném se zatčení. Nezvolil útek a vyhnutí se uvěznění, protože v této době byl již zatčen jeho syn Miloš, také za odbojovou činnost, a nechtěl tímto krokem uškodit ještě více jemu i rodině.

Počátkem srpna byl 5. prapor přemístěn do Brunette. Zde dne 11. 8. 1944 byl pplk Valla zatčen pracovníky pražského Gestapa. Následovala vyšetřovací vazba v „Pečkárně“ a na Pankráci. Po skončení vyšetřování byl převezen a uvězněn v Terezínské Malé pevnosti. Zde, v cele na pověštném 4. dvoře, dočkal se 5.

května 1945 osvobození Rudou armádou. Nemohl ale okamžitě odjet domů. Z důvodu výskytu epidemie tyfu v Terezíně, musel každý projít karanténou stanicí v Krabčicích pod Řípem.

Pplk. Valla, voják, skaut, vlastenec, naposledy využívá svých zkušeností, organizačních schopností a jako velitel samosprávy karantén stanicí řídí potřebné při odjezdech bývalých vězňů zpět domů. V této době je převezen k hospitalizaci do nemocnice v Roudnici nad Labem. Zde je pravděpodobně poprvé postižen slabou mozkovou příhodou. Potom převezen do klidnějšího prostředí pečovatelského ústavu v Horních Beřkovicích. Zde dne 20. 5. 1945 je opětovně postižen mrtvicí a umírá. Dočkal se vytoužené svobodné republiky, ale nebylo mu dopřáno setkat se již s rodinou, pokračovat ve své práci, věnovat se výchově mládeže v duchu Junáckého slibu a desatera.

In memoriam byl povýšen do hodnosti podplukovníka čsl. armády, vyznamenán mimo jiné Zlatým Junáckým křížem, Československým válečným křížem 1939 a Štefánikovým pamětním odznakem I. stupně.

(Zdroj - http://www.cin-centrum.cz/dejiny1_63.htm)

ČERVEN

podplukovník Josef Balabán

Čs. válečný kříž 1918, Čs. revoluční medaile, Čs. medaile Vítězství, Vojennýj orděn svjatogo Georgija IV. stepeni, Orden Jugoslovenske krune IV. red, Čs. válečný kříž 1939, Řád M. R. Štefánika

* 5. 6. 1894 v Oboře – Suchdole u Dobříše studoval v Sedlčanech a vyučil se strojním zámečníkem
 26. 10 1914 – odveden do armády a zařazen k zeměbraneckému pěšímu pluku č. 28
 I. 1915 – na ruské frontě
 3. 4. 1915 – zajat a internován v Tule, zde pracuje v muniční továrně
 VII. / X. 1916 – hlásí se do čs. legií v Rusku
 12. 10. 1917 – zařazen do 1. čs. záložního pluku, zanedlouho k 1. čs. lehkému dělostřeleckému pluku
 XI. 1917 – zařazen jako desátník k muničnímu parku 1. baterie
 bojoval u Lipjag, Buzuluku a na Sibiři
 IV. 1920 – návrat do vlasti v hodnosti poručíka, nastoupil službu u dělostřeleckého pluku č. 1 v Praze – Ruzyni
 1. 11. 1921 – povýšen na nadporučíka
 1. 11. 1923 – velitel 1. baterie, v prosinci povýšen na kapitána
 2. 12. 1926 – povýšen na štábního kapitána
 15. 9. 1929 – přidělen k dělostřeleckému oddělení MNO
 7. 11. 1930 – povýšen na majora
 1. 5. 1934 – velitel II/1. oddílu dělostřeleckého pluku č. 1
 2. 1. 1936 – velitel II. oddílu dělostřeleckého pluku č. 1
 1. 7. 1936 – povýšen na podplukovníka
 15. 9. 1936 – přednosta skupiny na MNO
 X. 1938 – připravuje proponované odbojové armádní struktury
 po 15. 3. 1939 – likvidoval MNO a umísťoval bývalé důstojníky do civilních profesí v souladu s plány vojenské odbojové organizace ON
 pensionován ze zdravotních důvodů, vytváří širokou odbojovou zpravodajskou síť
 1940 – zástupce ON v ÚVODu, spolupracuje s pplk. J. Mašínem a škpt. V. Morávkem v Gestapem obávané skupině „Tři králové“
 22. 4. 1941 – činností konfidenta A. Nerada je při razii Gestapa postřelen a zatčen
 3. 10. 1941 – na základě rozsudku Stanného soudu popraven v Praze – Ruzyni
 1946 – povýšen na plukovníka i. m.
 1947 – povýšen na brigádního generála i. m.
 2005 – povýšen na generálmajora i. m.

(zdroj: Vojenské osobnosti čs. odboje 1939 – 1945, Někomu život, někomu smrt)

Pamětní desky jsou dvakrát na Praze 6. A jsou-li další, dejte nám prosím o nich vědět.

více:

http://cz.altermedia.info/historie/josef-balaban_2419.html

<http://www.vlasteneckafronta.cz/clanky/04-10-2006.htm>

Publicistika

Slávnosť odhalenia sochy prezidentovi E. Benešovi v Brne

Po viac ako štvorročnom úsilí viacerých občianskych združení (celkom 16 - okrem iných aj Československá obec legionárska a Český svaz bojovníků za svobodu), ktorých zástupcovia vytvorili ma podnet priamych účastníkov 2. odboja Výbor pre vybudovanie sochy prezidentovi E. Benešovi v Brne a ktoré sa dokázali spojiť a po značnom úsilí zabezpečiť projektovú prípravu aj potrebné financie a realizovať tento spoločný cieľ, sa v sobotu 10. apríla 2010 uskutočnil v Brne pred Právnickou fakultou Masarykovej univerzity na Veveří ulici slávnostný akt odhalenia sochy druhému československému prezidentovi, prezidentovi Budovateľovi Edvardovi Benešovi. Po slovenskej a českej hymne, a položení vencov a kytíc kvetov k soche prezidenta, sa slova ujal primátor štatutárneho mesta Brna Roman Onderka, ktorý stručne zhodnotil význam prezidenta Beneša pre oba naše národy ako aj jeho životné dielo pri založení Československa a jeho oslobodení od fašistickej okupácie v roku 1945. Slávnostnými rečníkmi boli okrem iných aj

predseda ČSOL Pavel Budinský a ďalej historici Mojmir Povolný z USA, František Hanzlík z Univerzity obrany v Brne a prejav slovenského historika Dušana Kováča prečítal herec Janáčekovho divadla v Brne S. Slovák.

Brat Budinský vo svojom slávnostnom prejave okrem iného povedal: „hlavním důvodom, proč se tady dnes setkáváme, je vyjádření naší úcty památce jednomu z našich nejvýznamnějších

zakladatelů samostatného a svobodného státu Čechů a Slováků v roku 1918, doktoru Edvardu Benešovi... stál u zrodu československých legií ve Francii a v Rusku. Nebýt jeho osobního přispění a diplomatického umu, asi by nebylo možné dosáhnout, aby velmocí první světové války združené v tzv. Dohodě, akceptovaly vytvoření samostatných vojenských jednotek u státu, který byl v té době součástí Rakousko-uherské monarchie... aby legie, vojenské jednotky neexistujícího státu, získaly po svém zrodu mezinárodní uznání... Vojenské jednotky, které v tvrdých bojích prokazovaly jedinečné válečné umění, ale také uvědomění a zájem o uniformu. Dnes víme, že je spojovala společná touha po samostatném a svobodném životě ve vlastním státě... Svého času, při přípravě tzv. Washingtonské deklarace nezávislosti budoucího Československa, napsal Tomáš Garrigue Masaryk: 'Nečekal jsem toho úspěchu. Je vidno, že úsilí o armádu bylo správné. Hoši nám to všechno udělali.' Byl to právě Edvard Beneš, kdo jako jeden z prvních přišel za Masarykem s myšlenkou vytvoření vlastní československé armády. Věděl totiž, že její existence znamená základní politický úspěch k vytvoření našeho samostatného, svobodného a demokratického státu. Jsem šťasten, že dnes mohu zde stát u pomníku prezidenta dr. Edvarda Beneše právě v Brně společně s vámi všemi. Jsem šťasten, že je to zároveň v době, kdy nás dělí jen několik chvil od připomínky 90. výročí založení Československé obce legionářské a a 100 let od vzniku svobodné Československé republiky. Cítím hlubou úctu a čest, jsem-li zde jako předseda ČSOL, jejíž bratři ve zbrani ve Francii, Itálii a v Rusku, stejně jako Tomáš Garrigue Masaryk, Milan Rastislav Štefánik a Edvard Beneš, stáli u zrodu naší svobodné Republiky Československé. I proto bych rád tuto památnou chvíli zakončil slovy: Děkuji vám pane prezidente Beneši. Děkuji vám za vaši prozíravost a mnohé osobní oběti, které umožnily setrvati nejen nám, ale jistě i budoucím. Děkuji.“

Vojenská hudba z Olomouca, vojáci v historických uniformách mezivojnové čs. armády, prvorepublikových četníků, československých vojaků na Západe aj Východe počas druhej svetovej vojny i sokolov dodali akcii slávnostný ráz. Na odhalení sochy E. Beneša (autor Karel Dvořák) sa zúčastnilo približne 500 ľudí, z Čiech, Moravy, Slovenska a

aj zástupcovia Podkarpatskej Rusi. Medzi účastníkmi slávnosti treba na prvom mieste zmieniť aj viacerých veteránov - priamych účastníkov 2. odboja na Západe aj Východe, príslušníkov RAF aj I. čs. armádneho zboru a bývalých odbojárov.

O pomník sa najviac zaslúžili tí, ktorí zostali verní odkazu prezidenta Osloboditeľa Tomáša Garrigue Masaryka, tí ktorí zostali verní odkazu prezidenta Budovateľa Edvarda Beneša a pod jeho vedením bojovali za oslobodenie Československa, ďalej potomkovia tých, ktorí v dobe okupácie Brna boli zavraždení v Kounicových kolejích aj inde a aj tí, ktorí zažili nacistickú zvlášť na našom okupovanom území. "Všetkým nám bude socha pripomínať muža činu, ktorý sa nechcel stať len nečinným svedkom dramati-ckej doby," zdôraznil vo svojom prejave primátor Brna a pripomenul, že mes-to si vlastnú aj národnú minulosť váži a chce ju pripomínať. "Tento pomník nech je zárukou našej trvalej pamäti, nás i našich detí", zdôraznil Onderka. Treba zdôrazniť, že bez pochopenia, podpory, záštity a spolupráce vedenia mesta Brna, ale aj príslušných mestských častí, by sa postavenie sochy E. Benešovi len ťažko bolo podarilo. Oceniť treba aj finančné príspevky mesta, občianskych združení a aj jednotlivých občanov, ktorí na dielo prispeli. Zmieniť je potrebné aj to, že viacerí autori a architekti, ktorí sa na projektových prácach zúčastnili, sa svojho honoráru vzdali.

Pri príležitosti slávnosti bola v aule PF MU inštalovaná aj veľmi zaujímavá výstava o živote a diele prezidenta E. Beneša. medzi exponátmi zaujali aj pohľadnice o prezidentovi Benešovi a pani Hane Benešovej zo súkromnej zbierky autora výstavy PhDr. Jiřího Jaroša Nickelliho.

Členovia ČSOL a ČSBS položili kyticu kvetín k pomníku umučených a navštívili aj expozíciu v Kounicových kolejích. Pozreli si tam dokumentárny film a potom besedovali o živote a diele prezidenta E. Beneša ako aj o potrebe vlasteneckej výchovy mládeže v rodinách a školách.

- - - - -
Text: Ferdinand Vrabel, člen jednoty ČSOL Český Brod a člen Spolku pro vojenská pietní místa, o.s., autor fotografií Stanislav Pítr, predseda ZO ČSBS Kladno

Pamětní desky odkazující na Pražské povstání mizí z ulic

Praha - Z ulic metropole mizí pamětní desky, které připomínají oběti Pražského povstání a druhé světové války, řekl ČTK místopředseda občanského sdružení Spolek pro vojenská pietní místa Vladimír Štrupl. Některé lidé ukradnou, jiné zaniknou kvůli rekonstrukci domů. ČTK to potvrdili i mluvčí některých městských částí, které na jejich údržbu a opravy vynakládají až čtvrt milionu korun ročně. Podle Štrupla je v hlavním městě asi 700 pamětních desek.

Kovové pamětní desky se prý nekradou masově, ale sem tam přesto nějaká zmizí. "Už několik let to takhle prostě je," řekl Štrupl. Stává se prý také, že po opravách fasád se desky už nevrátí na své místo. Například v Praze 1 podle něj zmizela deska na domě ve Vítězné ulici 10 připomínající Pražské povstání a Marii Pinkasovou nebo deska na Újezdě 40 věnovaná neznámému vojínovi.

Minulý týden začala kontrola pietních míst v Praze 10; je tu víc než 70 pamětních desek a pomníků a 29 válečných hrobů. "Bylo prozatím zjištěno poškození jedné pamětní desky, dvou pomníků a jedna pamětní deska byla pravděpodobně odcizena," sdělil ČTK mluvčí městské části Jan Charvát. V Praze 5 se v posledních letech krade průměrně jedna deska za rok. "Většina bronzových desek umístěných v exteriéru byla již odcizena dříve nebo odstraněna v rámci úprav fasád v restitučních navrácených objektů. Další část desek a pomníků byla odstraněna při stavebních úpravách a výstavbě nových komunikací," uvedl mluvčí Prahy 5 Radovan Myslík. Radnice nechala vyrobit například plastovou kopii ukradené bronzové desky k pomníku pod objektem Terasy. Po několika měsících ji někdo poškodil.

Podle mluvčí Prahy 9 Jitky Fišerové někdo v jejich městské části v posledních dvou letech ukradl dvě desky. "Na jejich obnovu byl proto záměrně použit jiný materiál, konkrétně leštěná žula," doplnila. V Praze 9 je podle ní 26 pietních míst, z čehož 17 představují pamětní desky.

V Praze 6 je asi 120 pamětních desek týkajících se druhé světové války, z toho 97 Pražského povstání, informoval ČTK mluvčí Prahy 6 Martin Šalek. Kromě toho je tam i 11 památníků, soch a sousoší věnovaných obětem druhé

světové války. Většina pamětních desek je tu prý mramorových; kovové, kterých je minimum, se kradou asi jednou za dva roky.

Zato podle starostky Prahy 2 Jany Černochové se zatím neztratila žádná z kovových desek umístěných na domovních fasádách v Praze 2. Každý duben se čistí, voskují, konzervují a opravuje se na nich patina.

V dubnu opravili také pomník v ulici na Dílcích v Kobylisích a pomník v Čimické ulici. "Současně jsme zajistili zhotovení nové pamětní desky v Zenklově ulici, protože na stávající byla chybně uvedena jména dvou padlých. K chybě došlo nejspíše při rekonstrukci domu Zenklova 181, kdy byla původní deska nahrazena novou, s chybnými jmény," sdělil ČTK Petr Bambas z odboru kultury Prahy 8.

Zákon o válečných hrobech a pietních místech z roku 2004 ukládá obecním úřadům vést evidenci válečných hrobů, mezi něž spadají i pamětní desky. Pečovat o ně má jejich majitel, respektive majitel nemovitosti, na které je hrob umístěn. Podle Štrupla je úroveň evidence různá, nejlepší je prý v Praze 5. "Jednotlivé úřady městských částí se starají o tyto památky celkem dobře, některé přispívají i na jejich výzdobu věnečky v době výročí. Některé však nechtějí najít ve svém rozpočtu ani těch několik tisícikorun ročně," uvedl.

Podle Charváta vydá Praha 10 na pietní místa od pěti tisíc až po čtvrt milionu korun ročně. Se stejnou částkou údajně operuje i rozpočet Prahy 6. V posledních dvou letech podle mluvčího Prahy 7 Martina Vokuše městská část nechala vyčistit a opravit na deset objektů. Stav pamětních desek a pomníků pravidelně kontroluje. "Kromě toho každý rok městská část financuje nákup malých věnců s květy v barvě trikolory, které se vyvěšují u pomníků i pamětních desek," uvedl.

Za květinovou výzdobu Praha 2 ročně utratí přes 8000 korun, na údržbu vydá podle Černochové šestkrát vyšší sumu. V Praze 9 se ročně na čištění a údržbu pamětních desek vynaloží několik tisíc korun, osm až deset tisíc prý stojí věnce.

(převzato z

http://www.ctk.cz/sluzby/slovni_zpravodajstvi/vseobecne/index_view.php?id=472352).

Z naší Badatelny

žádost 0054

Vazeni pratele,bratr me,jiz zesnule babicky pi. Anny Grulichove, roz.Slukove, Josef Sluka, nar.27.02.1907, padl v Prazskem povstani za vlast dne 05.05.1945.Je pochovan se svoji rodinou a rodinou Kestrankovou na hrbítové v Jinonicich.Pan Josef Kestranek padl v Prazskem povstani za vlast o den pozdeji, 06.05.1945, domnivam se ze v okoli ulice Habartovska, Klukovice.Rad bych se dozvedel, kde presneji padl pan Josef Sluka.Muze mi nekdo v teto zalezitosti pomoci? Dekuji!Jan Lebr

jak jsem se dozvedel od pribuznych padl pan Josef Sluka v ul.Na prikopech pred budovou Akademie ved,udajne v mistech kde tehdy stala telefonni budka(nebo byl zasazen primo v telefonni budce). Domnivam se,ze v techto mistech se zadna pametni deska s jeho jmenem nenachazi.

Pan Josef Sluka je vzpomenut na pomniku který se nachazi mezi ul.Zbraslavska a K Barrandovu.

s pozdravem

J.Lebr

Ohlasy z našich internetových stránek a veřejnosti

obec Rymice (KM)

Na konci války v květnu 45 byl Holešov obsazen Rusy, ale v Rymicích ještě byli Němci. V noci prý zbloudilé ruské auto vyrazilo z Holešova směrem na Přerov. Projelo \"německými\" Rymicemi, stráže wehrmachtu je asi ve zmatku nechali projet, ale kousek od silnice v začátku stoupání na Zmrzlou v pravo u mostku byla schována německá hlídka. Ta - asi varována z Rymic-na automobil spustila palbu. Oba vojáci v autě uhořeli a jsou pohřbeni na kosteleckém hřbitově.

Kousek odtud se ale stala další tragédie. Několik mužů z Roštění muselo nad vesnicí kopat zákopy. Z holešovské kostelní věže je viděli Rusové a začali na návrší nad Roštěním střílet z děla. První střela přelétla kopec a skončila v kosteleckém lese, jáma je tam patrná podnes. Další zasáhla muže a více jak 10 jich tam zahynulo.

V kosteleckém lese byli těsně před koncem války zastřeleni dva (prý vlámská) uprchlíci. Byli prý ledabyly zahrabáni pod Hradem, prý jim z hlíny trčely lokty, po skončení bojů je prý na voze vezli přes Zahájí na hřbitov

Pospíšilík

73 let od odhalení PD B. Nezavdala

regarding Bedrich Nezavdal, He was my great uncle, brother of my grandfather, Aldrich (Otto) Thank you for making mention of Bedrich. I am always search family information.

Jean Nezavdal Corvene, Hudson, Florida USA

Vzkazy z naší „kešky“ GC1DB3Q

Zajímavé místo... Díky moc...

cats brotherhood

Az moc jednoduche, dekujeme za seznámením s českobrodským památníkem.

Martin a Eva

Rychlá zastávka při cestě z ČB do Liblic. Ani jsem nevypnul motor u auta. Díky za keš a upozornění na pomníček.

bigi79

Zajímavé a nenápadné místo. Odloveno s Konvalinkami. Díky.

stanleypaulGC

První dnesni keska pri ceste za prateli. Pohodova a rychla drive-inka. Misto ukrytu sice napadne a predem jasne, pro mudly vsak dost ukryte.

Georgo_CZ

Nějak mě tu nic nezaujalo. Jen snad, že se tu rojily vosy. Musím ale pochválit provedení logbooku

TarkenCZE

Nalezl jsem hned. Oceňuji místo dobře skryté před zraky mudlů.

Roverstein

Vzdali jsme památku a cestou si prohlídli i vysílače. Díky.

subajan

Odloveno v den 65. výroci ;o) Díky za peknou drive-in...

rukacz

Díky za kešku a krásný pomník.

POPOTE

Dobrý, už jsem tudy jela mockrát, ale o tom památníku jsem nevěděla. Díky

IvanaG

Symbolicky cestou z místního hřbitova sem . Dekuji za kes a pripomenuti obeti .

otto.cz

Vzkazy od našich Geocoinů

Naše mince "Czechoslovak Legionnaire Geocoin": TB1TQ28, TB3B25J, TB3B27Z, TB3B273, TB3B26Y, TB3B27Y, TB3B24Q

Strejda mi ukázal tento krásný geocoin. Dekuji. Preji mu hodne krásnou a dlouhou cestu!

PIZDUCH

Hezký, český, legionářský. Nový coin do nové keše :-). Dlouhou cestu mu přeju.

klubexit

Opravdu pekná mince, zahlédnuto na eventu GEO TATA FEST, díky

MJ+

No jsme první a ani jsme o tom nevedeli. Díky moc za hezký GC, nevím však kam a jak daleko ho dopravím - první plány byly nekam smer západ, kam se část Troglodit vydává, avšak to by nebylo zrovna úplně po stopách legionáře :-(

troglodit

krasny "narodni" coin...diky

ddusann

Další z krásných mincí, kterou jsem měla možnost spatřit na eventiku "kridýlko nebo stehýnko". Díky!

jancutka

Nádherný geocoin, ten jsem prostě musel vzít a chvilku se s ním polaskat. Ale určitě ho co nejdříve nekam posunu. Sice to nebude moc daleko, ale aspoň kousíček.

sanPietro

Coin found on our first Wherigo adventure... Very nice one!

standa.sefl

Krásná mince, vyzvedávám, ať se pohne o kousek dál, už tu leží dlouho. Díky za připomenutí.

dr.vota

Doufám, že brzy te přemístím do Itálie poblíž města Bassano del Grappa. Kde na vrcholu Mt.Grappa se odehraly strašné boje za 1. sv. války.

Hajtra

Werde für den Czech Legionaire ein schönes Plätzchen suchen. Gruss Swissroli

swissroli

Diesen schönen Coin habe ich kurz vor dem Drop in den Grynau Cache gesehen.

bluemate

MgPh. Karel Brod

sháním informace o MgPh. Karlu Brodovi narozenému v Habrech. Byl židovského původu, zahynul v Osvětimi. Jeho jméno je uvedeno na památníku v Habrech. Provozoval lékárnu v Rovensku p. Tr. Děkuji a zdravím.

Miroslav Havelka

BROD Karel, MgPh.* 1.1.1888 Habry, bytem Habry (kraj Vysočina), do roku 1940 byl lékárníkem v Rovensku pod Troskami, odkud se musel vystěhovat, rasová perzekuce, zatčen 2.6.1942 a odvezen do Kolína, deportace do Terezína 5.6.1942, transport do Majdanku 13.6.1942. Tuto informaci mám ve své databázi obětí II.SV.

Svatopluk Kučera

Počty vojenských pietních míst zařazených v rámci projektu mVPM

Vyhodnocení projektu mapování vojenských pietních míst ke dni 30. červnu 2010								
Počet účastníků, kteří se zapojili do projektu								
Zapojeno do projektu	z toho							celkem přispěvatelů
	Válečných veteránů	Členů ČsOL v Č. Brodě	Členů ČSBS	Členů sympatizantů spolku pro VPM		jednorázové přispělo	pos-314	
314	33	18	1	28 / 2		51		365
Celkový počet prezentovaných vojenských pietních míst								15398
Návštěvnost stránek za dané období								
	minulá období		duben	květen	červen			CELKEM
	1167838		15206	16637	13868			1213549
Počet prezentovaných vojenských pietních míst na internetu								
Hlavní město Praha								CELKEM
Praha 1	Praha 2	Praha 3	Praha 4	Praha 5	Praha 6	Praha 7	Praha 8	
186	99	1641	290	316	324	103	482	
Praha 9	Praha 10	Praha 11	Praha 12	Praha 13	Praha 14	Praha 15	Praha 16	
84	101	295	0	0	0	1	0	3926
Praha 17	Praha 18	Praha 19	Praha 20	Praha 21	Praha 22		Praha historie	
0	0	0	0	0	0		4	
Jihočeský								CELKEM
Č.Budějovice	Č.Krumlov	J.Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor		
45	36	66	164	142	118	43		614
Jihomoravský								CELKEM
Blansko	Brno město	Brno venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo		
96	425	248	208	196	61	108		1342
Karlovarský								CELKEM
Cheb	Karlovy Vary	Sokolov						
39	29	28						96
Královéhradecký								CELKEM
H.Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n/K.	Trutnov				
755	235	330	73	161				1554
Liberecký								CELKEM
Česká Lípa	Jablonec n/N.	Liberec	Semily					
72	97	248	135					552
Moravskoslezský								CELKEM
Bruntál	Frýdek Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava město			
197	27	17	81	252	47			621
Olomoucký								CELKEM
Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk				
132	158	145	105	48				588
Pardubický								CELKEM
Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad Orlicí					
242	602	67	111					1022
Plzeňský								CELKEM
Domažlice	Klatovy	Plzeň jih	Plzeň město	Plzeň sever	Rokycany	Tachov		
109	170	61	63	75	38	36		552
Středočeský								CELKEM
Benešov	Beroun	Kladno	Kolín	K.Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	
107	301	232	360	415	162	204	154	
Praha východ	Praha západ	Příbram	Rakovník					
310	167	101	12					2525
Ústecký								CELKEM
Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem		
48	10	80	66	16	46	35		301
Vysočina								CELKEM
H.Brod	Jihlava	Pelhřimov	Třebíč	Žďár n/Sáz.				
135	347	82	301	139				1004
Zlínský								CELKEM
Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín					
76	23	39	29					167
Zahraničí								CELKEM
Albánie	Arménie	Belgie	Bosna	Bulharsko	Černá Hora	Estonsko	Filipíny	
1	2	2	13	15	9	1	1	
Finsko	Francie	Chorvatsko	Itálie	Izrael	Japonsko	Kosovo	Kuwait	
1	36	9	22	1	1	17	1	
Litva	Lotyšsko	Lucembursko	Maďarsko	Makedonie	Malajsie	Moldávie	Nizozemí	
1	1	2	2	2	1	3	1	534
Polsko	Rakousko	Rusko	Rumunsko	Řecko	Slovensko	Slovinsko	SRN	
16	9	9	7	3	251	7	16	
Tunisko	Ukrajina	USA	Velká Británie					
1	66	1	3					

Projekt mapování vojenských pietních míst podporují :

Chcete své vlastní www stránky jednoduše do 5 minut?

WWW.ESTRANKY.CZ

V prvním čtvrtletí 2010 finančně přispěli:

XXXXXXXXXXXX

Děkujeme za podporu!

Fotografie na titulní stránce : Akce Dunquerque – Arras – Ypres, autor : Jan Kincl, červen.2010

Zpravodaj Monument je **neprodejná** účelová tiskovina, vydávaná za účelem propagace mapování vojenských pietních míst a **Spolku pro vojenská pietní místa, o.s.** Číslo neprošlo jazykovou úpravou.

Adresa pro kontakt : vets@vets.cz , webové stránky projektu www.vets.cz

Redakční rada : Vladimír Štrupl (tiskový mluvčí), Martin Brynych (redaktor, správce dat)

© Spolek pro vojenská pietní místa, o.s.